

LIETUVOS
TEISMAI

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas

2026 m. kovas

PRAKTIKOS APŽVALGA

Teisėkūra

3

Užsieniečių teisinė padėtis

4

Prieglobstis

5

Mokesčiai

6

Aplinkos apsauga

8

Žemės teisiniai santykiai

10

Valstybės tarnyba

11

Energetika

13

Viešoji tvarka

13

Teisė gauti informaciją

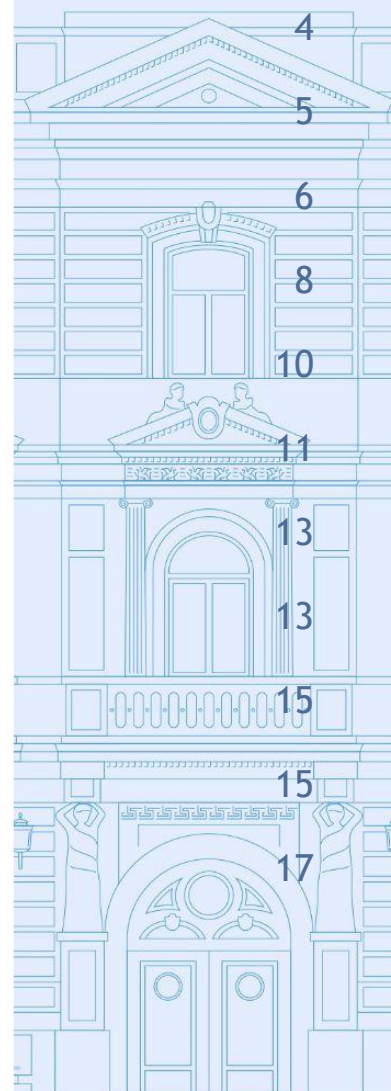
15

Teisė kreiptis į teismą

15

Taikos sutartis

17

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

AB	akcinė bendrovė
ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
CPK	Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas
DK	Lietuvos Respublikos darbo kodeksas
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
GPM	gyventojų pajamų mokestis
Konvencija	Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MAĮ	Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

Teisėkūra

*Dėl pagrindo tirti nebegaliojančiam prilygintino teisės akto teisėtumą
Dėl stojančiųjų priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos pakeitimo, pažeidžiant įstatyme nustatytus terminus
Dėl valstybinių brandos egzaminų vertinimo komitetų kompetencijos keisti valstybinių brandos egzaminų galutinio rezultato apskaičiavimo taisykles*

Apžvelgiamoje byloje pagal Seimo narių pareiškimą tirtas švietimo, mokslo ir sporto ministro 2025 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. V-808 „Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. lapkričio 29 d. įsakymo Nr. V-1349 „Dėl Stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas ir pretenduojančiųjų į studijų stipendijas pirmosios ir antrosios konkursinių eilių sudarymo 2025 metais tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymas) teisėtumas.

Įsakymu atlikti tam tikri stojančiųjų priėmimo į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas ir pretenduojančiųjų į studijų stipendijas pirmosios ir antrosios konkursinių eilių (toliau – konkursinės eilės) sudarymo tvarkos pakeitimai, kurie buvo aktualūs 2025 metais stojusiujų į Lietuvos aukštąsias mokyklas priėmimo tvarkai reguliuoti.

Vertindama pagrindą tirti Įsakymo teisėtumą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Įsakymas nustatė tam tikrus jau pasibaigusio – 2025 metais įvykusio – priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos aspektus, t. y. Įsakymas buvo skirtas reguliuoti teisiniams santykiams, kurie yra pasibaigę. Tai sudarė pagrindą konstatuoti, kad ginčijamas Įsakymas, nors ir nebuvo oficialiai pripažintas netekusiu galios, tačiau prilygintinas nebegaliojančiam teisės aktui. Vis dėlto pabrėžta, jog vien ši aplinkybė, be kita ko, remiantis oficialia Konstitucinio Teismo doktrina, savaime nepaneigia būtinybės tirti jo teisėtumą.

Išplėstinė teisėjų kolegija atsižvelgė į tai, kad konkursinių eilių sudarymo tvarką švietimo, mokslo ir sporto ministras tvirtina kiekvienais metais. Konstatuota, kad Įsakymo teisėtumo įvertinimas, *inter alia* (be kita ko) pagal priėmimo tvarką, yra reikšmingas teisėkūros subjektų veiklai, o šio klausimo neišsprendus iš esmės galėtų kilti neaiškumų dėl tokio pobūdžio teisinio reguliavimo nustatymo ir taikymo ateityje. Taip pat atsižvelgta į tai, kad ginčytas teisinis reguliavimas susijęs su reikšmingu viešuoju interesu – sąžiningu, skaidriu ir teisėtu priėmimo į aukštąsias mokyklas organizavimu. Įvertinus tai, kas išdėstyta, konstatuota, kad nagrinėtoje byloje buvo pagrindas tirti Įsakymo teisėtumą.

Tirdama Įsakymo teisėtumą, išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 1 dalyje įstatymų leidėjas aiškiai įtvirtino terminą, iki kada turi būti nustatyta ir paskelbta stojančiųjų konkursinių eilių sudarymo tvarka, – ji turi būti patvirtinta ne vėliau kaip iki gruodžio 1 dienos ir likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios.

Nagrinėtu atveju nustatyta, kad priėmus Įsakymą 2025 metų stojančiųjų konkursinių eilių sudarymo tvarka buvo iš esmės pakeista ir galutinai suformuota jau po Mokslo ir studijų įstatyme nustatyto termino – po 2024 m. gruodžio 1 d., taip pat jau prasidėjus priėmimui į aukštąsias mokyklas. Tai sudarė pagrindą daryti išvadą, kad Įsakymas buvo priimtas nesilaikant Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto teisinio reguliavimo.

Pareiškėjai Įsakymo neteisėtumą taip pat grindė tuo, kad jis priimtas vadovaujantis, be kita ko, Nacionalinės švietimo agentūros Matematikos, Visuomeninio ugdymo, Gamtos mokslų, informatikos ir inžinerinių technologijų bei Kalbų valstybinių brandos egzaminų vertinimo komitetų (toliau – Komitetai) protokolinais sprendimais, kuriais nutarta pridėti po 10 taškų kiekvienam kandidatui, kuris laikė matematikos (A ir B), ekonomikos ir verslumo, filosofijos, geografijos, istorijos, biologijos, inžinerinių technologijų, užsienio (anglų) kalbos, užsienio (prancūzų) kalbos, užsienio (vokiečių) kalbos valstybinius brandos egzaminus.

Nustatyta, kad atsakovas Komitetų priimtus sprendimus dėl papildomų 10 taškų skyrimo vertino kaip privalomus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir būtent jais grindė Įsakymo priėmimą. Išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad toks Komitetų sprendimų pobūdžio vertinimas nėra pagrįstas. Pažymėta, jog, kaip matyti iš Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187, 116 punkto ir Valstybinių brandos egzaminų vertinimo komitetų darbo reglamento, patvirtinto švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. V-899 (toliau – Komitetų darbo reglamentas), nuostatų, Komitetai yra sudaromi spęsti valstybinių brandos egzaminų vertinimo klausimus, jų veikla apsiriboja su egzaminų vertinimo procesu susijusių techninių ir metodinių klausimų nagrinėjimu bei sprendimų priėmimu šioje srityje. Daryta išvada, kad nei Komitetų darbo reglamente, nei kituose teisės aktuose Komitetams nėra suteikta teisė nustatyti ar keisti valstybinių brandos

egzaminų galutinio rezultato apskaičiavimo taisyklės, inter alia visiems kandidatams vienodai pridėdant papildomus balus. Tokie sprendimai peržengia Komitetams suteiktos kompetencijos ribas.

Taip pat pažymėta, kad Komitetai neturi įgaliojimų teikti privalomo pobūdžio nurodymų švietimo, mokslo ir sporto ministrui. Todėl jų priimti sprendimai negali būti laikomi savarankišku ir pakankamu teisiniu pagrindu keisti stojančiųjų konkursinio balo skaičiavimo tvarką. Atsižvelgusi į tai, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad atsakovas nepagrįstai rėmėsi Komitetų sprendimais kaip privalomais ir juos laikė tinkamu bei pakankamu pagrindu priimti ginčo įsakymą.

Konstatavusi įsakymo prieštaravimą Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 1 daliai, išplėstinė teisėjų kolegija pabrėžė, kad įsakymo neteisėtumo konstatavimas nereiškia ir negali būti interpretuojamas kaip pagrindas peržiūrėti jau įvykusio 2025 metų priėmimo į aukštąsias mokyklas rezultatus, paneigti stojančiųjų įgytas teises ar kvestionuoti jų priėmimo į studijas teisėtumą. Priešingas aiškinimas neatitiktų teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principų, taip pat galėtų nepagrįstai pažeisti asmenų, veikusių pasitikint valstybės nustatytu teisiniu reguliavimu, teises ir teisėtus interesus.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2026 m. kovo 25 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. ei-6-629/2026

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00018-2025-6

Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

Užsieniečių teisinė padėtis

Dėl atsisakymo nagrinėti užsieniečio prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, nustačius, kad jo turima daugybinė pilietybė apima ir Rusijos Federacijos pilietybę

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pripažintas netekusiu galios sprendimas priimti pareiškėjo prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas be Kanados ir Izraelio pilietybių turi ir Rusijos Federacijos pilietybę, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad pareiškėjas turi Rusijos Federacijos pilietybę, o pagal Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymo (toliau – Ribojamųjų priemonių įstatymas) 3 straipsnio 3 dalį imperatyviai laikinai sustabdomas Rusijos Federacijos piliečių prašymų dėl leidimo laikinai gyventi priėmimas, jeigu jie neturi vizos arba leidimo laikinai gyventi. Teisės aktai nenustato išimčių dvigubą (daugybinę) pilietybę turintiems asmenims ir nesuteikia teisės užsieniečiui pasirinkti, pagal kurią pilietybę bus sprendžiamas jo prašymo priėmimo klausimas.

Byloje kreiptasi į ESTT dėl prejudicinio sprendimo pateikimo. Atsižvelgdamas į ESTT sprendime C-634/24 *Lenaimon* pateiktus išaiškinimus, LVAT pažymėjo, jog Kanados ir Europos Sąjungos išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (toliau – IEPS) 30.6 straipsnyje aiškiai atmetama galimybė privačiam asmeniui nacionaliniame teisme tiesiogiai remtis šio susitarimo nuostatomis, todėl IEPS nuostatos laikytinos neturinčiomis tiesioginio veikimo. Pareiškėjo nuoroda į IEPS savaime nesudaro pagrindo netaikyti Ribojamųjų priemonių įstatymo 3 straipsnio 3 dalies. Šioje Ribojamųjų priemonių įstatymo normoje įtvirtintas reguliavimas yra imperatyvaus pobūdžio: juo nustatytas Rusijos Federacijos piliečių prašymų išduoti leidimą laikinai gyventi priėmimo ribojimas (išskyrus įstatyme aiškiai nustatytas išimtis). Aptariamam atveju byloje nenustatyta aplinkybių, patvirtinančių tokios išimties buvimą.

Byloje taip pat atkreiptas dėmesys, kad Reglamento 2018/1806¹ 4 straipsnio 1 dalis, siejama su II priedu, reglamentuoja vizos reikalavimo netaikymą trumpalaikiam buvimui, tačiau šis reglamentas nereglamentuoja teisės laikinai gyventi suteikimo. Todėl pagal šį reglamentą nėra draudžiamos nacionalinės nuostatos, pagal kurias tam, kad Rusijos Federacijos pilietis gautų leidimą laikinai gyventi Lietuvos teritorijoje, jis turi pateikti Lietuvos valdžios institucijų išduotą vizą arba bet kurios valstybės narės išduotą leidimą gyventi, kai tas pilietis į Lietuvą atvyko neprivalėdamas pateikti vizos dėl to, kad jis taip pat yra vienos iš šio reglamento II priede nurodytų šalių pilietis. Byloje nagrinėtu atveju ginčas kilo dėl prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi priėmimo teisėtumo, o ne dėl pareiškėjo teisės atvykti trumpalaikiam buvimui. Byloje nustatyta ir nebuvo ginčijama, kad pareiškėjas turi Rusijos Federacijos pilietybę. Ši aplinkybė turi tiesioginę teisinę reikšmę vertinant, ar taikytinos Ribojamųjų

¹ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus.

priemonių įstatymo 3 straipsnio 3 dalies sąlygos. Todėl LVAT padarė išvadą, jog pirmosios instancijos teismas, sprenddamas dėl prašymo priėmimo teisėtumo ir taikdamas Ribojamųjų priemonių įstatymo 3 straipsnio 3 dalį kaip specialųjį (laikinąjį) reguliavimą, teisę taikė tinkamai.

Šiomis aplinkybėmis LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad Ribojamųjų priemonių įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje įtvirtinto ribojimo taikymas siejamas su objektyviu asmens pilietybės faktu, o ne su asmens pasirinkimu remtis viena iš turimų pilietybių. Naudojimasis vienos valstybės išduotu kelionės dokumentu nepanaikina kitos asmens turimos pilietybės ir su ja susijusių teisinių pasekmių. Todėl aplinkybė, kad pareiškėjas į Lietuvos Respubliką atvyko naudodamasis Kanados piliečio kelionės dokumentu, nepaneigė jo, kaip Rusijos Federacijos piliečio, teisinio statuso reikšmės sprendžiant dėl Ribojamųjų priemonių įstatymo 3 straipsnio 3 dalies taikymo.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2026 m. kovo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-48-575/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00022-2024-5

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

Prieglobstis

Dėl užsieniečio pasakojimo nenuoseklumo, kaip pagrindo nerinkti informacijos apie padėtį jo kilmės valstybėje

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo nuspręsta pareiškėjai nesuteikti prieglobsčio ir papildomos apsaugos, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, jog jos pasakojimas nepatikimas, prieštarauja kitiems objektyviems duomenims ir faktams, pareiškėja klaidino tyrimą. Vien šiuo pagrindu ginčytame sprendime pagrįstai padaryta išvada, kad pasakojimas nepagrindžia grėsmės kilmės šalyje dėl sutuoktinio smurto, todėl nebuvo pagrindo rinkti nuodugnios kilmės šalies informacijos apie moterų teisių apsaugą.

Byloje pirmiausia pažymėta, kad siekiant išsiaiškinti, ar prieglobsčio prašančio asmens prašymas yra pagrįstas, turi būti nustatyta, jog įvykus tokio asmens deportacijai kyla reali rizika, kad asmuo patirs elgesį, kuris prieštarauja Konvencijos 3 straipsnyje įtvirtintam kankinimo draudimui.

Įvertinusi pareiškėjos prieglobsčio prašyme ir apklausose nurodytus paaiškinimus, byloje ginčyto sprendimo turinį, kitą bylos medžiagą, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad MD, sprenddamas prieglobsčio suteikimo pareiškėjai klausimą, tyrimą atliko paviršutiniškai – MD pareiškėjos pasakojimą įvertino kaip nepatikimą ir šiuo pagrindu neatliko rizikos patirti persekiojimą kilmės valstybėje vertinimo. Byloje nebuvo išsamiai ištirtos visos pareiškėjos apklausose nurodytos aplinkybės ir įrodymai (nuotraukos, video), taip pat nesurinkta ginčo situacijai aktuali kilmės valstybės informacija. Sprendime surinkta jam palanki ir jo išvada patvirtinanti informacija, tačiau išsami ir visa individualiai pareiškėjos situacijai aktuali kilmės valstybės informacija nesurinkta. Šis tyrimo trūkumas (išsamios kilmės valstybės informacijos nerinkimas) laikytinas esminiu, nes jeigu konkrečioje tarptautinės apsaugos prašymo byloje nustatoma, kad surinkta informacija apie kilmės šalį neatitinka esminių kriterijų, kuriuos ji turėtų atitikti pagal teisės aktus, valstybės institucijos pareiga bendradarbiauti su tarptautinės apsaugos prašytoju ir surinkti pagrindžiančią informaciją negali būti laikoma tinkamai įvykdyta.

Šiomis aplinkybėmis LVAT sprendė, kad atsakovas nenustatė visų aplinkybių, leidžiančių daryti neabejotiną išvadą, jog pareiškėja dėl jos paaiškintų aplinkybių nebuvo ir nebus persekiojama kilmės valstybėje. Todėl LVAT tenkino pareiškėjos apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2026 m. kovo 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1777-1047/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-06337-2025-1

Procesinio sprendimo kategorija 9.1

[Prieiga internete](#)

Mokesčiai

Dėl bitkoinų pripažinimo turtu apmokestinimo gyventojų pajamų mokesčiu tikslais

Dėl bitkoinų pirkimo ir pardavimo veiklos pripažinimo gyventojų individualia veikla bei jos atskyrimo nuo paprasto nuosavybės teisių įgyvendinimo

Dėl gyventojų pareigos pagrįsti jo apmokestinamąsias individualios veiklos pajamas mažinančias išlaidas (leidžiamas atskaitymus), reikalavimų šias išlaidas pagrindžiančių dokumentų turiniui ir rizikos, kad dėl tam tikrų ūkinių operacijų specifikos jis negalės šių išlaidų pagrįsti

Dėl mokesčių administratoriaus pareigos už gyventoją rinkti pastarojo vykdytos individualios veiklos išlaidas pagrindžiančius dokumentus ar šias išlaidas nustatyti Mokesčių administravimo įstatymo 70 straipsnyje nustatytu būdu

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl vietos mokesčių administratoriaus sprendimo, dėl patikrinimo akto tvirtinimo, kuriuo, be kita ko, apskaičiuotos ir nurodytos sumokėti papildomos GPM sumos, pareiškėjo pajamas, gautas už 2017–2018 metais parduotus bitkoinus, pripažinus individualios veiklos pajamomis.

Vietos mokesčių administratorius vertino, kad minėtu laikotarpiu pareiškėjas vykdė individualią virtualios valiutos pirkimo ir pardavimo veiklą (nuolat ir per tęstinį laikotarpį pirkdavo ir vėliau parduodavo bitkoinus, siekdamas gauti pajamų), kurios neregistravo ir iš kurios gautų pajamų nedeklaravo bei nesumokėjo privalomo mokėti GPM, taip pat kitų privalomų įmokų.

Vertindama tokios pozicijos pagrįstumą LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pažymėjo, kad pagal ginčui aktualias mokesčių įstatymų nuostatas apmokestinimo GPM tikslais bitkoinai laikytini turtu, kaip jis apibrėžtas Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 2 straipsnio 28 dalyje²; ši virtuali valiuta pati savaime nėra pinigai (piniginės lėšos) GPMĮ nuostatų aiškinimo ir taikymo tikslais. Kaip nurodė LVAT, už šio turto (bitkoinų) pardavimą ar kitokį perleidimą gautas atlygis pinigais ar natūra pripažįstamas gyventojų pajamomis. Tokios pajamos pagal bendrą taisyklę pripažįstamos jų gavimo momentu, t. y., kai faktiškai yra gaunamas atlygis (pinigais ar natūra) už parduotą ar kitaip kitų asmenų nuosavybėn perleistą šią virtualią valiutą.

Vertindama, ar vietos mokesčių administratorius bei mokestinį ginčą nagrinėjusios institucijos pagrįstai ginčo pareiškėjo pajamas pripažino individualios veiklos pajamomis, išplėstinė teisėjų kolegija akcentavo, jog gyventojui neįregistravus individualios veiklos ir (ar) atitinkamų pajamų nedeklaravus kaip individualios veiklos pajamų pareiga pagrįsti vertinimą, jog toks gyventojas vykdė individualią veiklą *inter alia* (be kita ko) apmokestinimo GPM tikslais tenka mokesčių administratoriui. Tai, be kita ko, reiškia, jog mokesčių administratorius turi aiškiai ir tiksliai apibrėžti konkrečią gyventojų vykdytą veiklą, kurią jis kvalifikavo kaip individualią veiklą pagal atitinkamas GPMĮ nuostatas.

Vadovaujantis GPMĮ 2 straipsnio 7 dalies 1 punktu, individuali veikla – savarankiška bet kokio pobūdžio komercinė arba gamybinė veikla, išskyrus nekilnojamojų pagal prigimtį daiktų pardavimo ir (ar) nuomos veiklą, taip pat finansinių priemonių sandorius, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį. Įvertinusi reikšmingą reguliavimą išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad bitkoinas pats savaime nėra laikomas finansine priemone minėtos GPMĮ nuostatos taikymo tikslais, todėl šios virtualios valiutos pirkimo–pardavimo sandoriai nėra įstatymų leidėjo apibrėžtos individualios veiklos sąvokos išimtį patenkantys finansinių priemonių sandoriai.

LVAT taip pat priminė, kad individualios veiklos požymiai – gyventojų vykdomos veiklos savarankiškumas, versliškumas, tęstinumas, siekis gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos, taip pat tokios veiklos priskyrimas bet kokio pobūdžio komercinei ar gamybinei veiklai. Išplėstinė teisėjų kolegija akcentavo, jog minėtas siekis gauti pajamų ar kitos ekonominės naudos nėra siejamas su pelnu, t. y. vien ta aplinkybė, jog atitinkama veikla yra verčiamasi nuostolingai, nėra reikšminga kvalifikuojant tokią veiklą pagal minėtą GPMĮ nuostatą.

Kiek tai susiję su apžvelgiama byla, vykdydamas ginčo ūkines operacijas, kurias mokesčių administratorius pripažino individualia veikla, pareiškėjas veikė savarankiškai – byloje buvę duomenys neleido abejoti, kad įsigydamas ir parduodamas ginčo virtualią valiutą pareiškėjas veikė savo vardu ir rizika, ginčo operacijas atliko savo valia ir nuožiūra, nepriklausomai nuo jokių kitų asmenų, pats priimdavo sprendimus dėl šių operacijų atlikimo, dengė jų atlikimo kaštus, savo nuožiūra paskirstė ir naudojo gautas pajamas. Pareiškėjo vykdyti ginčo

² Turtas – kilnojamieji ir nekilnojamieji daiktai, finansinės priemonės, kitas nematerialus turtas.

bitkoinų įsigijimo ir pardavimo sandoriai nebuvo atsitiktiniai (vien 2017–2018 metais pareiškėjas atliko 166 bitkoinų įsigijimo ir 372 šios virtualios valiutos pardavimo operacijas).

Šiame kontekste išplėstinė teisėjų kolegija atskirai pažymėjo, kad paprastas nuosavybės teisės įgyvendinimas pats savaime netenkina versliškumo požymio, negali būti pripažintas gyventojų komercine ar gamybine veikla ir, atitinkamai, individualia veikla aptariamų GPMĮ nuostatų taikymo prasme. Tai, be kita ko, reiškia, kad, pavyzdžiui, gyventojui padovanotų, jo paveldėtų ar kaip atlygis gautų bitkoinų vėlesnis įprastinis pardavimas ar kitoks perleidimas nepripažintinas individualia veikla apmokestinimo GPM tikslais, be kita ko, net ir tokiu atveju, kai ši virtuali valiuta yra parduodama ar kitaip atlygintinai perleidžiama dalimis per tęstinį laikotarpį.

Tačiau taip nėra, be kita ko, tokiu atveju, kai gyventojas nuolat perka ir vėliau parduoda bitkoinus, šiais abiejų grupių sandoriais siekdamas gauti naudos iš šio turto įsigijimo ir pardavimo kainų skirtumo – tokios ūkinės operacijos (jų tikslai) tenkina minėtą versliškumo požymį, jos (operacijos) yra būdingos, be kita ko, prekybininko veiklai. Tai, kad būtent šių tikslų pareiškėjas siekė įsigydamas ir vėliau parduodamas ginčo bitkoinus, byloje objektyviai patvirtino jau vien mokestinio patikrinimo metu nustatytas sandorių (ūkinių operacijų) ginčo bitkoinais skaičius, dažnumas ir tai, kad dalis už parduotus bitkoinus gautų pajamų buvo naudojamos vėl šiai virtualiai valiutai įsigyti.

Šiomis ir kitomis aplinkybėmis išplėstinė teisėjų kolegija sutiko, jog pareiškėjo ginčo laikotarpiu vykdyta bitkoinų pirkimo ir pardavimo veikla pripažintina GPMĮ 2 straipsnio 7 dalies 1 punkte numatyta individualia veikla, o už ginčo bitkoinų pardavimą gautos pajamos – individualios veiklos pajamos, t. y. gyventojų B klasės pajamos, nuo kurių mokėtina GPM apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti privalėjo pats pareiškėjas.

Pareiškėjas taip pat nesutiko su mokesčių administratoriaus atliktu apmokestinamųjų pajamų apskaičiavimu, iš esmės teigdamas, jog apmokestinamosiomis pajamomis galėjo būti pripažintas tik skirtumas tarp ginčo virtualios valiutos įsigijimo ir jos pardavimo kainų.

Vadovaujantis GPMĮ 16 straipsnio 1 dalies 3 punktu, apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas, iš pajamų šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka atimami leidžiami atskaitymai, susiję su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirbimu. Pagal bendrą taisyklę, įtvirtintą GPMĮ 18 straipsnio 1 dalyje, nuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla, leidžiamais atskaitymais laikomos su per mokestinį laikotarpį faktiškai gautomis arba uždirbtomis individualios veiklos pajamomis susijusios nuolatinio Lietuvos gyventojų patirtos įprastinės šiai veiklai išlaidos.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiga turėti tokius leidžiamus atskaitymus pagrindžiančius dokumentus bei, esant poreikiui, gebėti juos pateikti mokesčių administratoriui tenka būtent GPMĮ 18 straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė sumažinti apmokestinamąsias pajamas siekiančiam pasinaudoti mokesčio mokėtoju. Jokios mokesčių įstatymų nuostatos nepareigoja mokesčių administratoriaus už individualia veikla besiverčiantį mokesčių mokėtoją rinkti įrodymus (duomenis) tikslu nustatyti jo patirtas šios veiklos išlaidas, kuriomis pagal minėtas GPMĮ nuostatas gali būti mažinamos apmokestinamosios pajamos.

LVAT akcentavo, kad taikydamas GPMĮ 18 straipsnio 8 ir 9 dalių (2009 m. liepos 22 d. įstatymo Nr. XI-385 redakcija), kuriomis nustatomi reikalavimai minėtas išlaidas pagrindžiantiems dokumentams (jų turiniui), nuostatas mokesčių administratorius negali ignoruoti tokios virtualios valiutos, kaip bitkoinas, apyvartos ypatumų bei atsisakyti pripažinti aptariamą išlaidą, kai gyventojas pateiktų įrodymų visumą (pvz., kredito ar pinigų įstaigų sąskaitų, virtualių valiutų keityklose atliktų operacijų išrašai ir kt.) leidžia objektyviai nustatyti išlaidų (leidžiamų atskaitymų) pripažinimui reikšmingų ūkinių operacijų turinį. Tačiau rizika, jog dėl, pavyzdžiui, tam tikrų operacijų specifikos gyventojas negalės objektyviai pagrįsti aptariamų išlaidų ir, atitinkamai, į jas atsižvelgti apskaičiuodamas apmokestinamąsias pajamas, tenka pačiam mokesčio mokėtojui.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo ir tai, kad nėra pagrindo Mokesčių administravimo įstatymo 70 straipsnio (mokesčio apskaičiavimas pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą) nuostatas aiškinti taip, jog jomis yra įpareigojama mokesčių apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą vien dėl to, kad individualią veiklą vykdančiam asmuo nerinko, nesaugojo ir dėl to nepateikė GPMĮ 18 straipsnio 1 dalyje nurodytų išlaidų, kurių atskaitymas apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas priklauso išimtinai paties mokesčio mokėtojo diskrecijai, pagrindžiančių dokumentų.

Kadangi pareiškėjas neturėjo (nepateikė) jokių ginčo bitkoinų įsigijimo išlaidas pagrindžiančių dokumentų (įrodymų), nagrinėtu atveju LVAT pripažino, jog apskaičiuodamas ginčo apmokestinamąsias pajamas vietos mokesčių administratorius pagrįstai vadovavosi GPMĮ 18 straipsnio 12 dalimi, įtvirtinančia, jog apskaičiuojant apmokestinamąsias individualios veiklos pajamas gyventojas pasirinkimu vietoj kitose šio straipsnio dalyse

nurodytų patirtų išlaidų gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla, leidžiamais atskaitymais gali būti pripažįstama suma, lygi 30 procentų gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2026 m. kovo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-23-602/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04635-2023-8

Procesinio sprendimo kategorija 12.13.4

[Prieiga internete](#)

Aplinkos apsauga

Dėl degalų naudojimo transporto priemonių eksploatacijai vertinimo poveikio aplinkai vertinimo procese

Apžvelgiamoje byloje pagal pareiškėjo Pagirių bendruomenės „Medeina“ skundą ginčas kilo dėl Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo buvo patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) ataskaita, kuria pripažinta, kad planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – UAB „Homanit Lietuva“ medžio plaušo plokščių gamyklos statyba ir eksploatacija Pagiriuose – atitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus (toliau – Sprendimas).

Pirmosios instancijos teismas panaikino Sprendimą ir įpareigojo Agentūrą klausimą dėl PAV ataskaitos nagrinėti iš naujo. Teismas konstatavo, kad nors numatyta, jog veikloje planuojama naudoti mechanizmus, varomus degalais, kurie laikytini pavojingomis cheminėmis medžiagomis, o vandenvietės apsaugos zonoje taikomi su tuo susiję apribojimai, tačiau PAV ataskaitoje nebuvo pasisakyta dėl su tuo susijusios rizikos. Kitus pareiškėjo argumentus teismas atmetė.

Apeliacinius skundus padavė pareiškėjas Pagirių bendruomenė „Medeina“, atsakovas Agentūra ir trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Homanit Lietuva“.

LVAT konstatavo, jog PAV ataskaitoje bei Sprendime nurodyti ir tinkamai įvertinti duomenys apie planuojamą naudoti kurą bei degalus ir, remiantis minėtais dokumentais, padaryta išvada, kad PŪV reikšmingas poveikis klimatui nenumatomas. Šios išvados padarytos įvertinus tai, ką buvo būtina įvertinti pagal teisės aktus (PŪV poveikį oro taršai iš mobilių ir stacionarių oro taršos šaltinių bei poveikį klimatui), taip pat įvertinus bendrovės aprašytus papildomus faktorius (pvz., kietųjų dangų transporto judėjimo ir stovėjimo teritorijose įrengimą, aplink gamyklos pastatus ir aikštelėse betonuotos arba grįstos kietos dangos įrengimą, paviršinių nuotekų surinkimo sistemą su naftos gaudykle, absorbcinių medžiagų išsiliejusiems teršalams surinkti naudojimą).

Teisėjų kolegijos vertinimu, PAV ataskaitoje ir Sprendime nurodyti faktiniai duomenys patvirtino, kad PAV ataskaitoje pateikta informacija apie gamybai naudojamą žaliavas, chemines medžiagas ir preparatus (mišinius), jų saugojimą. Ši dalis, kurioje minimas cheminių medžiagų saugojimas, yra susijusi su gamyba, joje nėra ir neturi būti minimi PŪV planuojami naudoti kuras bei degalai.

Konstatuota, kad Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengimo tvarkos aprašo, patvirtinto aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. D1-885, reglamentavimas bei bylos faktiniai duomenys nepatvirtina, jog PAV metu turėtų būti vertinamas kuro ir degalų tiekimas ar saugojimas PŪV teritorijoje. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Agentūra negali reikalauti iš ūkio subjektų daugiau dokumentų, negu yra nustatyta teisės aktuose.

LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad Sprendimo priėmimo metu galiojusios redakcijos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnyje nustatyti apribojimai, taikytini II grupės požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 3-iojoje juostoje 3a sektoriuje (gaminti, naudoti ir sandėliuoti pavojingas chemines medžiagas), neapima degalų naudojimo transporto priemonių eksploatacijai. Šią išvadą patvirtino Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimai, įsigalioję 2025 m. birželio 1 d. Patikslinus teisinį reguliavimą, neliko abejonių dėl to, kad degalų naudojimas transporto priemonių eksploatacijai nelaikytinas draudžiama veikla pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą, kuriame buvo ir yra nustatyti ūkinės veiklos ribojimai II grupės vandenvietės apsaugos zonos 3 juostos 3a sektoriuje.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą bei priėmė naują sprendimą, kuriuo atmetė pareiškėjo skundą.

2026 m. kovo 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-84-602/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02533-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 14.2.1

[Prieiga internete](#)

Dėl savivaldybės tarybos kompetencijos priimti sprendimą dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto teritorijoje planuojamos ūkinės veiklos galimybių

Dėl išimties, taikomos planuojamai ūkinei veiklai, reikalingai valstybei svarbiam projektui įgyvendinti

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo Taryba nepritarė pareiškėjo AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ planuojamos birių medžiagų ir metalo laužo krovos bei sandėliavimo veiklos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto (toliau – Uostas) teritorijoje galimybei, numatyta poveikio aplinkai vertinimo programoje.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, atitinka Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – PŪVPAVĮ) 8 straipsnio 5 dalį, bei atmetė pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą.

Pasisakydama dėl Tarybos kompetencijos priimti sprendimą dėl pareiškėjo planuojamos ūkinės veiklos galimybių, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog pareiškėjas kvestionavo Tarybos kompetenciją priimti ginčo Sprendimą dėl pareiškėjo planuojamos ūkinės veiklos galimybių dviem aspektais: 1) teigdamas, kad Taryba neturėjo įgaliojimų savo sprendimu uždrausti veiklą, kurios vykdymas Uosto teritorijoje yra reglamentuotas įstatymu ir privalomas pareiškėjui, kaip uosto žemės nuomininkui; 2) nurodydamas, kad pareiškėjo planuojama ūkinė veikla pripažintina reikalinga valstybei svarbiam projektui (Uostui) įgyvendinti.

Teisėjų kolegija nurodė, kad Tarybos teisė priimti sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių numatyta PŪVPAVĮ 8 straipsnyje. PŪVPAVĮ 8 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jeigu iki programos patvirtinimo, tačiau ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo programos gavimo savivaldybės vykdomojoje institucijoje dienos, savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, taryba priima neigiamą motyvuotą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių, poveikio aplinkai vertinimo procedūros negali būti tęsiamos tol, kol galioja savivaldybės tarybos priimtas sprendimas, išskyrus atvejus, kai planuojama ūkinė veikla yra valstybinės reikšmės ir jos įgyvendinimas numatytas Vyriausybės patvirtintuose valstybės strateginiuose planuose arba planuojama ūkinė veikla reikalinga valstybinės svarbos ekonominiam ar regioninės svarbos projektui įgyvendinti.

Vertindama pareiškėjo argumentus dėl Tarybos kompetencijos spręsti dėl Uoste planuojamos vykdyti ūkinės veiklos, kuriai taikomas Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymas (toliau – KVJUJ), teisėjų kolegija pažymėjo, kad KVJUJ ir PŪVPAVĮ reguliuoja skirtingus teisinius santykius ir siekia skirtingų teisinio reguliavimo tikslų. KVJUJ nustato Klaipėdos valstybinio jūrų uosto veiklos organizavimo, valdymo bei uosto naudotojų veiklos vykdymo teisinius pagrindus (KVJUJ 1 str. 1, 2 d.), t. y., be kita ko, apibrėžia, kokia veikla uosto teritorijoje gali būti vykdoma ir kokiomis sąlygomis ji organizuojama. Tuo tarpu PŪVPAVĮ reglamentuoja *inter alia* planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesą ir šio proceso dalyvių tarpusavio santykius (PŪVPAVĮ 1 str. 1 d.), t. y. iš esmės nustato procedūrinį mechanizmą, kuriuo siekiama įvertinti planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai bei suderinti skirtingus viešuosius interesus, įskaitant aplinkos apsaugą, visuomenės sveikatą, darnų teritorijų vystymą ir kt.

Teisėjų kolegija nurodė, kad Tarybos kompetencija nagrinėtu atveju kilo ne iš KVJUJ, o iš PŪVPAVĮ, kuris taikomas ir Uosto teritorijoje vykdomai ūkinei veiklai. Įstatymų leidėjas nėra nustatęs, kad uosto teritorijai būtų taikoma išimtis dėl PŪVPAVĮ 8 straipsnio 5 dalyje reglamentuoto savivaldybės tarybos dalyvavimo poveikio aplinkai vertinimo procese. Be to, KVJUJ nėra nustatyta teisinio reguliavimo, kuris panaikintų ar apribotų PŪVPAVĮ įtvirtintų planuojamos ūkinės veiklos vertinimo procedūrų taikymą ar šiose procedūrose dalyvaujančių institucijų, *inter alia* (be kita ko) savivaldybės tarybos, kompetenciją.

Pareiškėjo argumentai, kuriais teigta, kad Taryba neturėjo kompetencijos priimti Sprendimą vien dėl to, jog planuojama ūkinė veikla vykdoma Uosto teritorijoje ir yra reglamentuota KVJUJ, pripažinti nepagrįstais.

Pažymėta, kad PŪVPAVĮ 8 straipsnio 5 dalyje įstatymų leidėjas yra aiškiai įtvirtinęs išimtis, kada savivaldybės tarybos priimtas neigiamas sprendimas nesustabdo poveikio aplinkai vertinimo procedūrų – t. y., kai planuojama ūkinė veikla yra valstybinės reikšmės ir jos įgyvendinimas numatytas Vyriausybės patvirtintuose valstybės strateginiuose planuose arba kai planuojama ūkinė veikla reikalinga valstybei svarbiam ar regioninės svarbos projektui įgyvendinti.

Vertindama pareiškėjo argumentus, kad jo planuojama ūkinė veikla laikytina reikalinga valstybei svarbiam projektui – Uostui – įgyvendinti, teisėjų kolegija pritarė pareiškėjo argumentams dėl Uosto valstybinės svarbos,

tačiau pažymėjo, jog vien aplinkybė, kad Uostas ir su juo susijusi infrastruktūra pripažinti ypatingos valstybinės svarbos projektu, savaime nereiškia, jog bet kuri Uosto teritorijoje planuojama ūkinė veikla laikytina patenkančia į PŪVPAVJ 8 straipsnio 5 dalyje nustatytą išimtį. Minėta teisės norma sieja išimties taikymą ne su bendro pobūdžio veiklos ryšiu su valstybei svarbiu objektu, bet su tuo, ar konkrečiai planuojama ūkinė veikla yra reikalinga tokiam projektui įgyvendinti.

Nagrinėtu atveju pareiškėjas iš esmės rėmėsi tuo, kad jo vykdoma veikla sudaro reikšmingą uosto krovos dalį, yra ekonomiškai svarbi ir atitinka uosto funkcinę paskirtį, taip pat tuo, kad krovos veikla apskritai yra būtina uosto funkcionavimui. Daryta išvada, kad pareiškėjas nepagrindė, jog jo planuojamai ūkinei veiklai taikytina PŪVPAVJ 8 straipsnio 5 dalyje nustatyta išimtis.

Konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai nenustatė pagrindo abejoti savivaldybės tarybos kompetencija priimti ginčytą Sprendimą dėl pareiškėjo planuojamos ūkinės veiklos galimybių.

Vertindama Tarybos Sprendimo teisėtumą, teisėjų kolegija konstatavo, kad jis buvo pakankamai motyvuotas, pagrįstas faktiniais duomenimis ir teisiniais argumentais bei atitiko VAJ reikalavimus.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2026 m. kovo 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-159-525/2026

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00187-2022-9

Procesinio sprendimo kategorija 14.2.1

[Prieiga internete](#)

Žemės teisiniai santykiai

Dėl pareigos laikytis prašymo nustatyti žemės sklypo naudojimo būdą pateikimo (nagrinėjimo) metu galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių, kai iki šių sprendinių įsigaliojimo buvo išduoti statybos architektūriniai reikalavimai dėl statybos šiame sklype

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Vilniaus miesto savivaldybės mero sprendimo, kuriuo atsisakyta tenkinti pareiškėjų prašymą nustatyti žemės sklypo naudojimo būdą (toliau – Sprendimas). Atsisakymas iš esmės buvo grindžiamas prašymo nustatyti žemės naudojimo būdą pateikimo ir nagrinėjimo metu galiojusiais Vilniaus miesto bendrojo plano sprendiniais.

Nesutikdami su tokiu Sprendimu pareiškėjai kreipėsi į teismą, be kita ko, remdamiesi Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 2 d. sprendimo Nr. 1-972 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tvirtinimo“ 2.4 punktu, numatančiu, kad, kai iki Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įsigaliojimo nerengiant teritorijų planavimo dokumento (detaliojo plano) parengti statinių projektiniai pasiūlymai buvo suderinti su atsakingu Vilniaus miesto savivaldybės administracijos padaliniu (nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose – ir su Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos), statinių projektai gali būti baigiami rengti vadovaujantis iki Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įsigaliojimo galiojusiais reglamentais.

Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, kad pareiškėjai 2021 m. sausio 7 d. buvo išduoti specialieji architektūros reikalavimai³, o statybos projekto rengimas, statybą leidžiančio dokumento išdavimas yra tęstinės statybos procedūros, todėl atsakovas, priimdamas ginčo Sprendimą, privalėjo vadovautis Vilniaus miesto bendrojo plano sprendiniais, galiojusiais iki 2021 m. birželio 2 d., o jais nesivadovavęs, priėmė nepagrįstą ir neteisėtą Sprendimą, todėl jį panaikino.

Tačiau LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes, ginčui aktualių teisės aktų nuostatas, pareiškėjų ir atsakovo procesiniuose dokumentuose nurodytus argumentus, byloje esančius įrodymus, nesutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, jog pareiškėjams 2021 m. sausio 7 d. išdavus statybos architektūrinius reikalavimus ir parengus statybos projektą, kuris 2022 m. gruodžio 7 d. buvo pateiktas savivaldybės administracijai siekiant gauti statybą leidžiantį dokumentą, taikytina paminėta Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 2 d. sprendimo Nr. 1-972 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos

³ Byloje, be kita ko, nustatyta, kad savivaldybės administracija 2021 m. sausio 7 d. vienam iš pareiškėjų išdavė Specialiuosius architektūros reikalavimus. Pareiškėjai 2022 m. gruodžio 7 d. pateikė prašymą išduoti statybą leidžiantį dokumentą, tačiau savivaldybės administracija nepritarė pateiktam projektui, nurodydama, jog pareiškėjai turi kreiptis dėl žemės sklypo naudojimo būdo nustatymo.

bendrojo plano keitimo tvirtinimo“ 2.4 punkte numatyta taisyklė – žemės sklypo naudojimo būdo nustatymas ir statybos projekto rengimo bei statybą leidžiančio dokumento išdavimas yra skirtingos procedūros, todėl negalima paminėtų procedūrų (žemės naudojimo būdo nustatymo ir statybos proceso) tapatinti. Kadangi pareiškėjų prašymas nustatyti žemės sklypui naudojimo būdą buvo gautas galiojant naujam bendrajam planui, atsakovas, priimdamas ginčo Sprendimą, pagrįstai vadovavosi prašymo nagrinėjimo metu galiojusiais teisės aktais, be kita ko, ir būtent galiojančio Vilniaus miesto bendrojo plano sprendiniais.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – pareiškėjų skundą atmetė.

2026 m. kovo 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1324-822/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-06752-2023-0

Procesinio sprendimo kategorija 15.2

[Prieiga internete](#)

Valstybės tarnyba

Dėl darbdavio pareigos mokėti delspinigius ir netesybas už pavėluotą atsiskaitymą su darbuotoju

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas priteisti iš atsakovo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) 657,68 Eur turtinei žalai atlyginti ir 2 000 Eur neturtinei žalai atlyginti, delspinigius už neišmokėtą darbo užmokestį nuo 2021 m. balandžio 27 d. iki 2022 m. rugpjūčio 5 d. ir netesybas už kiekvieną praleistą kalendorinę dieną iki visiško teismo sprendimo įvykdymo dienos.

Pirmosios instancijos teismas iš dalies tenkino pareiškėjo skundą, t. y. priteisė pareiškėjui iš Departamento 122,42 Eur delspinigių dėl laiku neišmokėto darbo užmokesčio, 2 768,15 Eur netesybas bei 2 000 Eur neturtinės žalos atlyginimą. Teismas nurodė, jog pareiškėjas Departamento direktoriaus 2021 m. balandžio 27 d. įsakymu (toliau – Įsakymas) perkeltas į žemesnes pareigas nustatant mažesnę pareiginę algos koeficientą. Minėtas Įsakymas buvo panaikintas Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. spalio 21 d. sprendimu, kuris LVAT 2022 m. gruodžio 21 d. nutartimi paliktas galioti. Departamento direktoriaus 2022 m. liepos 26 d. įsakymu pareiškėjas pagal jo prašymą buvo atleistas iš vidaus tarnybos nuo 2022 m. rugpjūčio 5 d. Teismas pažymėjo, kad po kreipimosi į teismą, t. y. 2023 m. balandžio 11 d., pareiškėjui buvo sumokėtas visas darbo užmokesčio skirtumas, susidaręs nuo 2021 m. balandžio 27 d. (perkėlimo į žemesnes pareigas diena) iki 2022 m. rugpjūčio 5 d. (atleidimo iš tarnybos diena) – 634,75 Eur, ir padarė išvadą, kad darbo užmokesčio skirtumas pareiškėjui papildomai nepriteistinas.

Atsakovas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, pateikė apeliacinį skundą (be kita ko) tvirtindamas, jog nebuvo būtinų sąlygų nei delspinigių, nei netesybų mokėjimui pagal DK 147 straipsnį.

LVAT, nagrinėdamas apeliacinį skundą ir remdamasis teismų praktika, nurodė, jog tuo atveju, kai pareigūnas neteisėtai buvo perkeltas į žemesnes pareigas, jam turi būti išmokami delspinigiai, kurie apskaičiuojami iki jo atleidimo iš vidaus tarnybos dienos. Įvertinus DK 146 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos pareigos pasibaigus darbo santykiams darbuotojui išmokėti „visas darbuotojo su darbo santykiais susijusias išmokas“ turinį, konstatuota, kad ši pareiga apima (be kita ko) iki tarnybos santykių nutraukimo neišmokėtus delspinigius už laiku neišmokėtą darbo užmokestį.

LVAT pažymėjo, jog darbdaviui, laiku neatsiskaičiusiam su darbuotoju, taikomos DK 147 straipsnyje nustatytos sankcijos [darbo santykiams nepasibaigus, kai dėl darbdavio kaltės pavėluotai išmokamas darbo užmokestis ar kitos su darbo santykiais susijusios išmokos, kartu su jomis darbuotojui, turinčiam darbo santykių, išmokami delspinigiai – 147 str. 1 d.; darbo santykiams pasibaigus, o darbdaviui ne dėl darbuotojo kaltės uždelsus atsiskaityti su juo, darbdavys privalo mokėti netesybas – 147 str. 2 d.], kuriomis siekiama kompensuoti darbuotojui jo praradimus, atsiradusius dėl darbdavio pareigos pažeidimo. DK 147 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta teisės norma yra siekiama apsaugoti darbuotojo interesus bei skatinti darbdavį tinkamai vykdyti pareigas ir atsiskaityti su atleidžiamu darbuotoju. DK 147 straipsnio 2 dalyje reglamentuojamos teisės normos tikslai bei imperatyvumas leidžia teigti, kad kitos, nei joje nustatytos, aplinkybės nėra pagrindas mažinti joje nustatytą netesybų dydį.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad ta aplinkybė, jog šiuo atveju pareiga atsakovui sumokėti darbo užmokestį pareiškėjui atsirado jau po to, kai tarnybos santykiai buvo nutraukti su pareiškėju ir išnagrinėjus

administracinę bylą dėl Įsakymo panaikinimo, neatleidžia atsakovo nuo pareigos sumokėti išmokas, susijusias su tarnybos teisiniais santykiais, ir netesybas dėl šių išmokų neišmokėjimo pareiškėjui jo atleidimo iš tarnybos dieną.

Apibendrinama savo argumentus, LVAT teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad pirmosios instancijos teismas priėmė teisiškai pagrįstą ir teisėtą sprendimą, kuris paliktas nepakeistas.

2026 m. kovo 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-234-520/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01842-2023-5

Procesinio sprendimo kategorija 22.4.4

[Prieiga internete](#)

Dėl teisinio darbo stažo pripažinimo siekiant notaro karjeros

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Teisinio darbo stažo pripažinimo komisijos (toliau – Komisija) sprendimo nepripažinti teisinio darbo stažu laikotarpio nuo 2003 m. vasario 5 d. iki 2004 m. rugpjūčio 1 d., kai pareiškėjas ėjo teritorinės muitinės Teisės ir teisėsaugos skyriaus (duomenys neskelbtini) poskyrio vyresniojo inspektoriaus-juriskonsulto pareigas, teisėtumo ir reikalavimo įpareigoti Komisiją iš naujo įvertinti pareiškėjo įgytą darbo stažą kaip teisinio darbo stažą pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad pareiškėjo pateiktuose pareigybės aprašymuose vyresniojo inspektoriaus-juriskonsulto pareigoms eiti yra nustatytas alternatyvus išsilavinimo reikalavimas arba apskritai nenurodytas išsilavinimo reikalavimas, todėl sprendė, jog ginčo pareigybė neatitinka specialiojo ir imperatyvaus reikalavimo turėti tik aukštąjį teisinį išsilavinimą, todėl negali sukurti teisinio darbo stažo siekiant tapti notaru.

Pareiškėjas pateikė apeliacinį skundą, kuriame akcentavo, jog išvada dėl vyresniojo inspektoriaus-juriskonsulto pareigų nepripažinimo teisinio darbo stažu padaryta formaliai, o iki pareiškėjui 2023 m. sausio 12 d. kreipusis į ministeriją su prašymu leisti jam laikyti notaro kvalifikacinį egzaminą jo nurodytas darbo stažas, taip pat ir darbo laikas poskyrio vyresniojo inspektoriaus-juriskonsulto pareigose, būdavo pripažįstamas kaip teisinio darbo stažas.

LVAT, nagrinėdamas apeliacinį skundą, remdamasis Notariato įstatymu, Vyriausybės 1998 m. liepos 17 d. nutarimu Nr. 841 patvirtintu Teisinių pareigybių sąrašu bei ankstesne teismų praktika, priminė, jog tam, kad darbo stažas būtų pripažintas teisinio darbo stažu, yra būtina dviejų juridinę reikšmę turinčių faktų visuma: pirma, pareigybės aprašyme ar teisės akte turi būti nustatytas specialus reikalavimas turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą ir, antra, aiškiai įtvirtintas atliekamų funkcijų teisinis pobūdis.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjo pateiktuose pareigybės aprašymuose nėra nustatytas specialus reikalavimas turėti aukštąjį universitetinį teisės srities išsilavinimą. Darbdavys, nuroydamas alternatyvų išsilavinimą (aukštąjį universitetinį išsilavinimą) arba iš viso jo nenurodydamas, išreiškė savo valią, jog minėtas pareigas, kurias pareiškėjas ėjo nuo 2003 m. vasario 5 d. iki 2004 m. rugpjūčio 1 d., einančiam asmeniui nėra privaloma turėti teisės srities išsilavinimą.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad nors iš pateiktuose pareigybės aprašymuose nustatytų funkcijų matyti, jog jos iš dalies turi teisinį pobūdį (pavyzdžiui, atstovauti muitinei ir ginti jos interesus teismuose), tačiau, kaip minėta, Teisinių pareigybių sąrašo 17 punkte, kuris yra aktualus ginčo pareigybei, nurodytas ne tik šis reikalavimas, bet ir reikalavimas, jog pareigybės aprašyme būtų nustatytas specialus reikalavimas turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą, kas šiuo atveju nenustatyta. Teismas taip pat akcentavo, jog pareiškėjo pateikto leidinio „Valstybės žinios“ ištraukos, kuriose pateikta informacija apie skelbiamą konkursą Muitinės Teisės ir teisėsaugos skyriaus (duomenys neskelbtini) poskyrio vyresniojo inspektoriaus-juriskonsulto pareigoms užimti ir kuriose nurodyta, kad užimamoms pareigoms reikalingas aukštasis universitetinis (teisinis) išsilavinimas, nėra teisės aktas, kuris galėtų patvirtinti, jog pareigybė yra teisinė.

Teisėjų kolegija rėmėsi ir Konstitucinio Teismo 2026 m. sausio 15 d. nutarimo išaiškinimais, jog tai, kad kokį nors darbą dirba asmuo, įgijęs aukštąjį teisinį išsilavinimą, nereiškia, kad toks darbas vien dėl to yra teisinis, ir kad jis įgyja Konstitucijos 103 straipsnio 3 dalyje nurodytą teisinio darbo stažą.

Apibendrinama savo argumentus, LVAT teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad pirmosios instancijos teismas priėmė teisiškai pagrįstą ir teisėtą sprendimą, kuris paliktas nepakeistas.

2026 m. kovo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-374-821/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07904-2023-0

Procesinio sprendimo kategorija 22.4.3

[Prieiga internete](#)

Energetika

Dėl priešasčių, dėl kurių ūkio subjektas neįvykdė Alternatyviųjų degalų įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų įpareigojimų, reikšmės Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai priimant sprendimą dėl degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių apskaitos vienetų įskaitymo

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) nutarimo, kuriuo įskaičius pareiškėjo pateiktoje audito ataskaitoje nurodytus degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – DAEI) apskaitos vienetus, be kita ko, buvo konstatuota, jog jis (pareiškėjas) neįvykdė Alternatyviųjų degalų įstatymo (toliau – ADĮ) 16 straipsnio 1 dalyje nustatytų metinių įpareigojimų, t. y. kad 2023 metais degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių turi sudaryti 7,2 proc. bendros degalų tiekėjo vidaus rinkai patiekto benzino ir dyzelino energinės vertės dalį.

Šis nutarimas priimtas vadovaujantis ADĮ 17 straipsnio 4 dalimi, pagal kurią Taryba, atsižvelgdama į DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių DAEI apskaitos vienetų sistemoje pateiktas metines atestuoto auditoriaus arba audito įmonės audito ataskaitas, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo tinkamos audito ataskaitos pateikimo DAEI apskaitos vienetų sistemoje ir visos reikiamos informacijos ar duomenų gavimo Taryboje dienos priima vieną iš šių sprendimų: 1) įskaityti DAEI apskaitos vienetus (ar jų dalį) į šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų metinių įpareigojimų įvykdymą; 2) panaikinti DAEI apskaitos vienetus tokia apimtimi, kuria dėl šių vienetų metinėje atestuoto auditoriaus arba audito įmonės audito ataskaitoje nustatyta trūkumų.

Pareiškėjas neginčijo Tarybos nutarime, remiantis jo paties pateikta audito ataskaita, konstatuotų faktinių aplinkybių dėl ADĮ 16 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyto reikalavimo neįvykdymo, tačiau tvirtino, kad atsakovas, priimdamas nutarimą, turėjo vertinti pareiškėjo nurodytas įpareigojimų neįvykdymo priežastis, t. y., be kita ko, spręsti dėl pareiškėjo kaltės.

Tačiau LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi ADĮ 17 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą reglamentavimą, sprendė, kad Tarybai atsiranda pareiga priimti atitinkamą šioje normoje nustatytą sprendimą, kai audito ataskaita pateikiama DAEI apskaitos vienetų sistemoje ir Taryba gauna visą reikiamą informaciją ar duomenis, nepriklausomai nuo priešasčių, kodėl susidarė neįvykdytų įsipareigojimų dalis. Įstatymas nenumato, kad Taryba, priimdama ADĮ 17 straipsnio 4 dalyje nurodytą sprendimą, turėtų atsižvelgti į priežastis, kodėl nebuvo įvykdyti įpareigojimai, ir nepanaikinti DAEI apskaitos vienetų, nors dėl šių vienetų metinėje atestuoto auditoriaus arba audito įmonės audito ataskaitoje buvo nustatyta trūkumų. Kaip pažymėjo teisėjų kolegija, ADĮ 17 straipsnio 4 dalyje nurodytais sprendimais konstatuojami įsipareigojimų įvykdymo (neįvykdymo) faktai pagal audito ataskaitų duomenis, todėl atsakovas, priimdamas ginčytą nutarimą, pagrįstai nevertino pareiškėjo nurodytų priežasčių, kodėl nebuvo įvykdyti įpareigojimai (kaltės).

LVAT netenkino pareiškėjo apeliacinio skundo ir paliko galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundas buvo atmestas.

2026 m. kovo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1494-789/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05260-2024-4

Procesinio sprendimo kategorija 30.4

[Prieiga internete](#)

Viešoji tvarka

Dėl policijos rėmėjams keliamų asmeninių ir moralinių savybių reikalavimų

Apžvelgiamu atveju nagrinėtas ginčas dėl sprendimo netenkinti pareiškėjo prašymo priimti jį į policijos rėmėjus, teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas (toliau – Vilniaus AVPK) atsisakė priimti pareiškėją į policijos rėmėjus, o Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos paliko galioti nurodytą sprendimą, konstatavus, jog pareiškėjas neatitinka Policijos rėmėjų įstatymo

7 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų reikalavimų, kadangi 2013 m. birželio 7 d. buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamų veikų, taip pat per paskutinius dvejus metus administracinė atsakomybė buvo patrauktas keturis kartus, iš jų viena administracinė nuobauda buvo galiojanti, o dalis nusižengimų priskirtini prie pavojingiausių (pvz., kitos transporto priemonės lenkimas pėsčiųjų perėjoje). Atsižvelgus į nustatytą nusižengimų visumą ir pobūdį, policijos sistemai keliamas užduotis, pareiškėjo visuotinai priimtinių taisyklių nesilaikymas įvertintas kaip nesuderinamas su policijos veiklos principais, o jo veiksmai nesuderinami su policijos rėmėjo elgesio standartams keliamais reikalavimais.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, padaręs išvadą, kad jis dėl moralinių ir asmeninių savybių neatitinka policijos rėmėju keliamų reikalavimų.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad šiuo atveju turi būti atsižvelgiama tiek į policijos rėmėjams įstatyme nustatytus reikalavimus, pavedamas funkcijas ir suteikiamus įgalinimus, tiek į atsakovui įstatymu suteikiamą diskreciją spręsti dėl asmens elgesio atitikties moralės reikalavimams, tiek į tokio sprendimo (taikomos priemonės) proporcingumą įvertinant situacijos individualias aplinkybes. Atsižvelgus į ginčui aktualų teisinį reguliavimą, atkreiptas dėmesys, kad policijos rėmėjams keliami asmeninių ir moralinių savybių reikalavimai betarpiškai sietini su tuo pasitikėjimu asmenimis, kuris būtinas įgyvendinant numatytas policijos rėmėjų funkcijas ir realizuojant jiems suteiktas teises. Tai savo ruožtu reiškia, kad subjektui, kuris sprendžia dėl asmens tinkamumo atlikti policijos rėmėjo pareigas, įstatymų leidėjas suteikia diskreciją – tam tikrą sprendimo priėmimo laisvę vertinant asmenines ir moralines savybes, nes tai svarbu veiksmingiausiu būdu užtikrinant viešąjį interesą.

LVAT pabrėžė, kad moralė yra vertinamasis kriterijus. Kai vertinama asmens elgesio, veiksmų atitiktis moralės kriterijams aktualiame metu, neturėtų būti vertinami visi jo praeityje buvę poelgiai kaip besąlygiškai nulemiantys konkretaus sprendimo priėmimą; turėtų būti atsižvelgiama į praėjusį laiko tarpą, asmens požiūrį į buvusius veiksmus ir pan. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad ta aplinkybė, jog pareiškėjas 2013 m. birželio 7 d. buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos, neturėtų būti vertinama kaip neigiamai charakterizuojanti asmenį šiuo metu, nes teistumas yra išnykęs ir patys veiksmai, dėl kurių asmuo buvo patrauktas baudžiamojo atsakomybėn, buvo padaryti labai seniai, daugiau nesikartojo, taigi negali būti vertinami kaip turintys reikšmės asmens charakteristikai aktualiame metu. Neterminuotas negatyvus asmens vertinimas būtų neatitinkantis nei atsakomybės taikymo tikslu, tarp jų – atgrasyti nuo neteisėtų poelgių ateityje, nei asmens teisėtų lūkesčių vėl būti vertinamu pozityviai ateityje, jei neteisėti veiksmai nebesikartos. Byloje ginčytuose Vilniaus AVPK ir Policijos departamento sprendimuose nebuvo kokių nors reikšmingų argumentų, kuriais galėtų būti pagrindžiamas neigiamas asmenį charakterizuojančių savybių vertinimas dėl jo buvusio teistumo, todėl šiuo aspektu minėti sprendimai vertinti kaip nepagrįsti.

Tačiau, pasisakydama dėl pareiškėjo per paskutinius dvejus metus padarytų administracinių nusižengimų, teisėjų kolegija akcentavo, kad Policijos departamento sprendime buvo pateikta padarytų nusižengimų analizė ir įvertintas veiksmų pavojingumas, jų visuma. LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinio skundo argumentus, kad jo asmeninių ir moralinių savybių vertinimas nepagrįstai buvo grindžiamas šių administracinių nusižengimų padarymu praeityje, kad jie neturi būti laikomi reikšmingais šiuo metu, kad ginčyti sprendimai priimti neatsižvelgiant į proporcingumo reikalavimus. Šiuo aspektu LVAT pažymėjo, jog asmens moralės vertinimas neatsiejamas, be kita ko, nuo asmens požiūrio į įstatymų formuluojamas elgesio taisykles bei jo atitinkamų veiksmų. Sprendžiant dėl pareiškėjo teisės būti priimtam į policijos rėmėjus, reikšmingomis aplinkybėmis laikytini ne patys buvę pažeidimų faktai savaime, nusižengimų galiojimas, bet jų santykinai didelis skaičius per ne itin ilgą laiko tarpą, nusižengimų pavojingumas, patvirtinantis, kad asmens veiksmai reiškia nepagarbą kitų asmenų ir visuomenės interesams, todėl jo elgesys yra nesuderinamas su policijos rėmėjo elgesio standartams keliamais reikalavimais. Nuo padarytų administracinių nusižengimų iki pareiškėjo kreipimosi į atsakovą buvo praėję nedaug laiko, vėliausiai padarytas nusižengimas buvo galiojantis, todėl atsakovo priimtas sprendimas atmesti pareiškėjo prašymą tapti policijos rėmėju laikytinas proporcinga priemone. Atsižvelgiant į policijos rėmėjams numatytą funkcijų reikšmingumą visuomenei ir jiems suteikiamų teisių apimtį, yra itin svarbus tiek pačios policijos, tiek visos visuomenės pasitikėjimas jais, todėl pareiškėjui pritaikytas atsakomybės standartas nėra pernelyg aukštas. Teisėjų kolegija kartu pažymėjo, kad ateityje pareiškėjui nėra užkertamas kelias siekti būti priimtam į policijos rėmėjus, nes po tam tikro laiko tarpo jo asmeninių ir moralinių savybių vertinimas, priklausomai nuo aplinkybių, gali pasikeisti.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Teisė gauti informaciją

Dėl teisės gauti informaciją apie savivaldybės vietos politikų finansines išlaidas

Byloje ginčas kilo dėl Trakų rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) sprendimo, kuriuo pareiškėjui asociacijai „Lentvario miesto bendruomenė“ atsisakyta pateikti informaciją, susijusią su Trakų rajono savivaldybės vietos politikų finansinių išlaidų suvestinėmis iš vietos savivaldos biudžeto, teisėtumo ir pagrįstumo bei pareiškėjo reikalavimo įpareigoti Administraciją iš naujo svarstyti jo prašymą, pateikiant pareiškėjui visą atsakovo turimą informaciją, pagrįstumo.

Administracija sprendimu, atsakydama į pareiškėjo prašymą pateikti visą informaciją apie Trakų rajono savivaldybės tarybos narių (25 nariai) patirtas ir (ar) kompensuotas išlaidas, vykdamas tarybos nario veiklą už 2019–2023 metų kadenciją, taip pat informaciją apie Trakų rajono savivaldybės mero reprezentacinių išlaidų panaudojimą už 2023 metus ir raštą dėl teisės gauti informaciją, atsisakė pateikti prašomą informaciją, motyvuodama tuo, kad prašomi pateikti duomenys nesusiję su viešųjų paslaugų teikimu (viešosiomis funkcijomis) ar darbuotojų darbo užmokesčiu, todėl tokio pobūdžio duomenims taikoma Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (toliau – Įstatymas) numatyta išimtis, kuomet duomenys pareiškėjams gali būti neteikiami.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino ir pažymėjo, kad Administracija, atsisakydama pateikti pareiškėjui informaciją, klaidingai aiškino teisės aktų nuostatas, kas lėmė neteisėto sprendimo priėmimą. Nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, atsakovas padavė apeliacinį skundą.

LVAT, patikrinęs pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, nenustatė pagrindų jį naikinti ar keisti.

LVAT pažymėjo, kad pareiškėjo teisė gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją apie jų veiklą bei duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus VAJ nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas, bei tokios teisės realizavimo tvarka nustatyta Įstatyme, kuris taikomas, be kita ko, viešąsias funkcijas atliekančioms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms (Įstatymo 2 str. 1 d. 1 p.).

Teisėjų kolegija akcentavo, kad informacija apie institucijos, taigi ties savivaldybės tarybos, esančios savivaldybės atstovaujama institucija, tiek mero, esančio savivaldybės vykdomąja institucija, veiklą, be kita ko, ir susijusią su viešųjų lėšų tokiai veiklai vykdyti panaudojimu (pavyzdžiui, tarybos narių išlaidų kompensavimu, mero reprezentacinėmis išlaidomis), privalo būti teikiama Įstatymo nustatyta tvarka, išskyrus įstatymais ar jais vadovaujantis priimtais kitais norminiais teisės aktais aiškiai aptartais atvejais.

Nagrinētu atveju nebuvo jokio pagrindo manyti, jog duomenų, kurių pareiškėjas prašė Administracijos, t. y. duomenų, susijusių su viešųjų lėšų panaudojimu vykdamas savivaldybės tarybos (jos narių) ir mero veiklą, pateikimo ribojimas galėtų būti kažkuo pagrįstas, juo labiau, kad tai akivaizdžiai nedera su Konstitucijoje įtvirtintais reikalavimais užtikrinti valstybės ir savivaldybių, taip pat kitų viešųjų reikalų tvarkymo skaidrumą ir viešumą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o atsakovo apeliacinis skundas atmestas.

2026 m. kovo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-871-624/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02171-2024-2

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Teisė kreiptis į teismą

Dėl „skirtingos teisės aktų interpretacijos“ turinio mokestiniuose santykiuose

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Departamentas) prašymą dėl

Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) sprendimo dalies panaikinimo, pagrįstumo ir teisėtumo.

Departamentas kreipėsi su prašymu į teismą, siekdamas nuginčyti Komisijos sprendimo, kuriuo nuspręsta atleisti UAB „Bleiras Logistics“ nuo baudų ir maito delspinigių mokėjimo, dalį. Nurodė, jog Komisija neteisingai interpretavo MAĮ nuostatas.

Pirmosios instancijos teismas nutartimi atsisakė priimti Departamento prašymą, kadangi nėra įstatyme įtvirtintų prielaidų inicijuoti teisminį ginčą. Teismas nustatė, jog Departamentas nesutinka su tuo, kad Komisija taikė MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintus principus, kas nėra laikoma skirtinga MAĮ 8 straipsnio 3 dalies interpretacija, ir kas suteiktų teisę Departamentui skusti Komisijos sprendimą vadovaujantis MAĮ 159 straipsnio 2 dalimi.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama atskirąjį skundą, nurodė, jog pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį centrinis mokesčių administratorius (Departamentas) turi teisę apskusti Komisijos sprendimą dėl mokestinio ginčo tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Komisija, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

LVAT, aiškindamas šios teisės normos turinį, konstatavo, jog skirtinga įstatymo (teisės akto) interpretacija reiškia joje nurodytų subjektų (Komisijos ir centrinio mokesčių administratoriaus) skirtingą požiūrį į įstatymo (teisės akto) taikymo aplinkybes, kuris gali pasireikšti skirtingu šių (įstatyme, teisės akte nurodytų) aplinkybių įvertinimu ir, atitinkamai, skirtingu požiūriu į būtinumą laikytis ar nesilaikyti konkrečioje situacijoje įstatymo (teisės akto) nustatyto elgesio modelio.

Teisėjų kolegijos vertinimu, šioje administracinėje byloje išsiskyrė Departamento ir Komisijos pozicijos dėl ginčo teisiniams santykiams taikytinų teisės normų, sprendžiant dėl atleidimo nuo maito delspinigių, t. y. dėl MAĮ 8 straipsnio 3 dalies (ne)taikymo byloje. Atsižvelgiant į tai, sprendžiant, jog, šiuo atveju, Departamentas į teismą kreipėsi ne dėl faktinių aplinkybių nustatymo ar įrodymų vertinimo, bet dėl skirtingo teisės aktų nuostatų aiškinimo ir taikymo. Todėl pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalies nuostatas centrinis mokesčių administratorius turi teisę apskusti Komisijos sprendimą.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti Departamento prašymą, todėl atskirasis skundas tenkintas – pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o Departamento prašymo priėmimo klausimas grąžintas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2026 m. kovo 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-430-442/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-06527-2025-2

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl tikrojo ginčo pobūdžio nustatymo neišreikalavus būtinų dokumentų

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti UAB „Karmo invest“ skundą dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) rašto panaikinimo kaip nenagrinėtiną ABTĮ nustatyta tvarka, teisėtumo ir pagrįstumo.

UAB „Karmo invest“ kreipėsi su skundu į teismą, prašydamas panaikinti Tarybos 2025 m. spalio mėn. raštą „Dėl atsisakymo nagrinėti ginčą“, įpareigojant atsakovą išnagrinėti skunde keliamus klausimus ir išspręsti jį iš esmės, taip pat atnaujinti terminą skundui paduoti.

Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs Energetikos įstatymo 34 straipsnio 4, 7, 9 dalių, 34¹ straipsnio 2 ir 4 dalių, ABTĮ 18 straipsnio 1 dalies, 22 straipsnio 2 dalies, CPK 36 straipsnio 2 dalies nuostatas, padarė išvadą, kad šiuo atveju pagrindinis ginčas yra kilęs dėl Energetikos įstatymo 34 straipsnio 4 dalyje nurodytų teisinių santykių – apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, mokėjimo už suvartotą energiją ar paslaugas, taigi ginčas nagrinėtinas bendrosios kompetencijos teisme.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama atskirąjį skundą, nurodė, jog pagal Energetikos įstatymo 34 straipsnio 4 dalį vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, energijos taupymo paslaugų teikimo, dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant, skirstant, perduodant, laikant energiją, dėl prisijungimo, mokėjimo už suvartotą energiją ar paslaugas, valstybės reguliuojamų kainų ir (ar) tarifų taikymo, dėl energijos ir energijos išteklių tiekimo šaltų balansavimo, taip pat kitus vartotojų ir energetikos įmonių ginčus energetikos srityje ne

teismo tvarka nagrinėja Taryba. Šio straipsnio 9 dalis nustato, kad Tarybos procedūriniai sprendimai, priimti nagrinėjant vartotojo ir energetikos įmonės ginčą, tarp jų ir sprendimai atsisakyti nagrinėti ginčą, sustabdyti ar nutraukti ginčo nagrinėjimą, užkertantys kelią toliau nagrinėti ginčą, per 7 dienas nuo sprendimo įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos gali būti skundžiami bendrosios kompetencijos teismui.

Energetikos įstatymo 34¹ straipsnio 2 dalis nustato, kad Taryba pagal šiame ir atskirus energetikos sektorius reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytą kompetenciją nagrinėja skundus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių techninės saugos, eksploatavimo, energijos kokybės reikalavimų, dėl prisijungimo prie energetikos objektų ar įrenginių, atsijungimo nuo jų techninių sąlygų, dėl energetikos įmonių atliekamo energijos tiekimo, skirstymo, perdavimo, laikymo ar neveikimo, dėl teisės energetikos įmonėms pasinaudoti tinklais ir (ar) sistemomis nesuteikimo ir kitų teisės aktuose nustatytų reguliuojamos energetikos veiklos reikalavimų laikymosi. To paties straipsnio 3 dalis nustato, kad nurodyti vartotojų skundai nagrinėjami VAJ ir Tarybos nustatyta tvarka. Minėto straipsnio 4 dalis nustato, kad Tarybos sprendimai, priimti nagrinėjant skundus, gali būti skundžiami ABTJ nustatyta tvarka.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad iš skundžiamo rašto matyti, jog Taryba atsisakė nagrinėti pareiškėjo 2025 m. spalio 22 d. prašymą „Dėl neteisingos elektros apskaitos, skaitiklio gedimo, vartotojo teisių pažeidimo ir neteisėto elektros energijos atjungimo“, nurodžiusi, kad pareiškėjas 2024 m. sausio 8 d. ir 2024 m. sausio 12 d. kreipėsi į atsakovą, skųsdamas AB „Energijos skirstymo operatorius“ ir UAB „Elektrum Lietuva“ veiksmus, kreipimuose išdėstydamas tas pačias aplinkybes, kaip ir 2025 m. spalio 22 d. skunde; Tarybos 2024 m. sausio 15 d. raštu buvo nustatyti skundo trūkumai, kurių nepašalinus, Tarybos 2024 m. sausio 23 d. raštu buvo atsisakyta priimti pareiškėjo prašymą nagrinėti ginčą; pareiškėjas į Tarybą su 2025 m. spalio 22 d. prašymu kreipėsi pašalinęs Tarybos 2024 m. sausio 15 d. rašte nurodytus trūkumus, tačiau praleido skundo padavimo terminą.

Teisėjų kolegija pabrėžė, kad kartu su skundu teismui pareiškėjas nėra pateikęs 2024 m. sausio 8 d., 2024 m. sausio 12 d. ir 2025 m. spalio 22 d. Tarybai teiktų prašymų, todėl negalima įvertinti kilusio ginčo pobūdžio, t. y. nustatyti, ar pareiškėjas į Tarybą kreipėsi prašydamas ne teismo tvarka išnagrinėti kilusį ginčą su energetikos įmone (Energetikos įstatymo 34 str.), ar pateikė vartotojo skundą kitu pagrindu (pvz., dėl apskaitos priemonės eksploatavimo ir kt. (Energetikos įstatymo 34¹ str.)).

Apibendrindama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas, spręsdamas pareiškėjo skundo priėmimo klausimą, neišreikalavo pareiškėjo Tarybai teiktų pareiškimų (skundų), t. y. neišsiaiškino visų pareiškėjo keliamo ginčo aplinkybių, todėl negalima konstatuoti, jog pirmosios instancijos teismas tinkamai nustatė keliamo ginčo pobūdį. Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir pareiškėjo skundo priėmimo klausimas grąžintas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2026 m. kovo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-428-442/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-06374-2025-2

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.2

[Prieiga internete](#)

Taikos sutartis

Dėl pareigos tvirtinant taikos sutartį įvertinti, ar ja nėra pažeidžiami trečiojo suinteresuoto asmens interesai

Byloje kilo ginčas dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria atsisakyta patvirtinti taikos sutartį, kaip prieštaraujančią imperatyviosiems įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatoms, viešajam interesui, pažeidžiančią trečiojo suinteresuoto asmens asociacijos Kauno Vičiūnų bendruomenės (toliau – Bendruomenė) teises ir teisėtus interesus, pagrįstumo ir teisėtumo.

LVAT pažymėjo, kad tam, jog teismas, nenagrinėdamas bylos iš esmės, galėtų tinkamai ir kvalifikuotai įvertinti, ar pateikta tvirtinti taikos sutartis yra sudaryta byloje pareiškėjo pareiktų reikalavimų ribose, nepažeidžia imperatyviųjų įstatymų nuostatų, viešojo intereso ir / ar trečiųjų suinteresuotų asmenų teisių ir teisėtų interesų, bylos šalys turi pateikti tokią taikos sutartį, kurios sąlygos būtų aiškios, konkrečios, nekeliančios abejonių dėl susitarimo esmės ir sukeltų pasekmių tiek bylos šalims, tiek tretiesiems suinteresuotiems asmenims.

Teisėjų kolegija, įvertinusi pirmosios instancijos teismui pateiktą tvirtinti taikos sutartį, nustatė, kad dvi taikos sutarties sąlygos neatitinka aiškumo bei konkretumo reikalavimų, be to, yra peržengiamos pareiškėjo pareiškimu inicijuoto ginčo ribos, todėl taikos sutartis negali būti tvirtinama.

Nagrinėtu atveju taikos sutarties sąlygos buvo suderintos su trečiaisiais suinteresuotais asmenimis UAB „Archas“, R. M. ir Š. M., kurie pasirašė taikos sutartį, tačiau taikos sutarties sąlygos nebuvo derinamos su byloje dalyvaujančiu trečiuoju suinteresuotu asmeniu – Bendruomene, nors pagal bylos duomenis taikos sutartis jai sukelia teisinius padarinius, daro įtaką jos teisėms ir teisėtiems interesams.

Byloje kompetentinga institucija (Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos), išnagrinėjusi gautus skundus, be kita ko, trečiojo suinteresuoto asmens Bendruomenės skundą, ir atlikusi patikrinimą, pripažino, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos įsakymu dėl žemės sklypo detaliojo plano koregavimo yra pažeidžiamos imperatyviosios teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad šios bylos nagrinėjimas yra susijęs su viešojo intereso apsauga, t. y. ginčas kilęs iš materialiujų teisiųjų santykių, kurių subjektų galimybės laisvai disponuoti savo materialiosiomis teisėmis ir pareigomis yra ribotos. Akcentuota, kad teismas negali atsisakyti tvirtinti bylos taikos sutarties, jei materialiojoje teisėje tų šalių teisės nevaržomos ir nepažeidžia trečiųjų suinteresuotų asmenų teisių ir teisėtų interesų.

Bendruomenė buvo įtraukta į bylos nagrinėjimą trečiuoju suinteresuotu asmeniu, t. y. asmeniu, kurio teisėms ir pareigoms bylos išsprendimas gali turėti įtakos. Tai reiškia, kad Bendruomenė į bylos nagrinėjimą buvo įtraukta dėl to, jog pareiškėjas šioje byloje pareiškė reikalavimus tam, kad būtų apgintos Bendruomenės teisės ir teisėti interesai. Bendruomenės procesiniuose dokumentuose nurodyti argumentai leido pagrįstai suabejoti, jog pateikta tvirtinti taikos sutartis galimai pažeidžia viešąjį interesą.

Teisėjų kolegijos vertinimu, byloje nustatytos aplinkybės sudarė pakankamą pagrindą pirmosios instancijos teismui suabejoti, ar įsakymu koreguojant detalųjį planą nebuvo pažeista visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo dokumentų rengimo procese teisė, ir šiuo pagrindu atsisakyti patvirtinti taikos sutartį.

Akcentuota ir tai, kad byloje nustatytos aplinkybės patvirtino, jog taikos sutartis neabejotinai daro įtaką trečiojo suinteresuoto asmens Bendruomenės teisėms ir teisėtiems interesams, todėl, esant pateiktiems argumentuotiems Bendruomenės prieštaravimams, aplinkybė, ar Bendruomenės teisės ir teisėti interesai pažeidžiami, gali būti nustatyta tik nagrinėjant bylą iš esmės.

Pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista, o atskirieji skundai atmesti.

2026 m. kovo 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-724-520/2026

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00478-2025-2

Procesinio sprendimo kategorija 48

[Prieiga internete](#)